

II Premi Conviure a Catalunya (Palau del Parlament, 29 d'abril de 2008)

La presentadora (Sra. Àngels Castro, periodista del Parlament de Catalunya)

Molt bona tarda. Benvinguts al Parlament i a l'acte de lliurament del II Premi Conviure a Catalunya, convocat per l'Associació d'Antics Diputats al Parlament. El premi que avui es lliura reconeix el millor programa pedagògic adreçat a alumnes del sistema educatiu no universitari que enalteixi els valors de la democràcia, la convivència, la participació política, el diàleg i la solidaritat, i també l'actuació del Parlament amb relació a aquestes qüestions.

En primer lloc té la paraula el molt honorable Joan Rigol, expresident del Parlament i president de l'Associació d'Antics Diputats.

El Sr. Joan Rigol (expresident del Parlament de Catalunya i president de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya)

Molt honorable president del Parlament, il·lustres senyors diputats, il·lustres exdiputats, senyor representant del Departament d'Educació, estimats tots, els exdiputats vam pensar què podríem fer un cop acabat ja el nostre mandat aquí al Parlament per continuar amb aquest compromís que tenim envers el país, i vam dir que seria molt bo crear uns premis per als nois i les noies de Catalunya amb el títol de Conviure.

Què vol dir, conviure? De fet, ser un poble, ser una nació, no és altra cosa que conviure plegats una colla de gent. Vosaltres, a la classe, cada dia conviviu, convivim amb la família, i això vol dir que nosaltres no anem cadascú a la nostra, sinó que tenim coses en comú. Conviure vol dir posar coses en comú els uns i els altres.

I els de Besalú heu fet un treball molt interessant pensant a veure com una generació de nois i noies poden conviure amb els avis, i els de Sabadell heu buscat la manera de conviure mitjançant institucions que ajudin la gent a participar.

Fixeu-vos-hi: el nostre país és sempre un intent d'aprendre a conviure. Els de Besalú ho sabeu molt bé, perquè al segle IX i al segle X Catalunya era un país molt desmembrat, la gent vivia a dalt de les muntanyes i calia que la gent s'ajuntés, i la gent s'ajuntava primer al voltant d'aquelles esglésies romàniques. A Palera, ja ho coneixeu bé prou, hi ha aquella gran església romànica. I després es va anar eixamplant, aquesta convivència, i es van fer els comtats, com el Comtat de Besalú. És una manera d'anar lligant el nostre poble al voltant d'aquest sentit de convivència.

Ara heu vist aquest edifici, que és molt bonic, que és molt bonic, però sapigheu que és un edifici que és bonic avui, però fa tres-cents anys servia perquè el rei Felip V, que volia esborrar del mapa els catalans, ens volia esborrar, aquí hi volia guardar les bombes i hi volia guardar les armes perquè els catalans estiguéssim sota el seu poder. I de mica en mica els catalans hem anat convertint aquest edifici en la casa de la democràcia i la casa que busca el bé comú de tots els catalans.

Com ho hem fet, això? Després parlaré de Sabadell. Mireu, vam començar de zero, pràcticament. Ho teníem tot prohibit, fins i tot la llengua. Però hi va haver tota una colla de catalans que van dir: "Bé, ara no tenim polítics que ens emparin, no tenim cap institució política, però ens posarem a treballar seriosament." I durant tot el segle XVIII els pagesos van treballar amb molta eficàcia. Se'n diu la "reforma agrària", del que va fer Catalunya en aquest sentit. Però després hi van haver una colla de catalans que van dir: "A més de treballar la terra, mireu de ser un país tecnològicament molt avançat", com Anglaterra, que llavors era el país més avançat del món. I molta gent del país va començar la industrialització. Va ser un canvi tan fort que se'n diu la "revolució industrial". I Sabadell és un exemple de gent del país que es va apuntar a aquesta segona etapa de fer un país ben industrialitzat. I aquí anàvem guanyant terreny, a Catalunya, davant dels enemics que sempre hem tingut, que no volen que aixequem el cap. Doncs nosaltres hi hem guanyat, així. I després van venir els poetes, els pintors, tot això que en diem "la Renaixença", que són moments en què Catalunya va agafant la seva força de l'esperit per continuar viva.

I de mica en mica aquesta casa va anar canviant, també. Durant un temps ja va deixar de ser una caserna i va passar a ser un museu, durant molt temps, fins que va venir la democràcia, la democràcia d'abans de la Guerra Civil i la que va continuar després d'en Franco.

Tinguem present que sempre hi ha d'haver catalans disposats a fer coses de cara als altres, que és el que queda. Nosaltres, els qui som aquí, hem rebut en herència moltes coses que nosaltres no hem fet, sinó que han fet els nostres pares, els nostres avis, els nostres besavis, i tot això ara ho rebem nosaltres. Sabeu quina és la pregunta que ens hem de fer? És: què hem de fer nosaltres per poder donar un país ben endreçat, un país que faci goig, a les generacions futures? I, de fet, vosaltres us trobeu amb una situació molt nova, molt diferent. Ve molta gent a viure a Catalunya que no ha nascut aquí i que de vegades no en té ni idea, del que és Catalunya. Ens trobem davant d'una economia..., no com els industrials de Sabadell de fa cent anys, que ho podien comercialitzar pràcticament tot ells sols en el conjunt d'Espanya, sinó que ens trobem amb una economia en què tot es fa a tot el món. Ara, venint cap aquí, he passat per uns magatzems, per allà el carrer Trafalgar, que tot el que hi havia es feia a la Xina. Doncs fixeu-vos si ha canviat.

Què podem fer la generació nostra per poder deixar als nostres fills un país que faci goig? Una vegada jo m'estava en una ciutat petita de França que es diu Angulema, i allà hi havia un català molt important, perquè era un literat molt i molt bo, que es deia Joan Perucho. Li van fer una entrevista al diari d'allà, i li deien: "Per què vostè, que és tan bon literat, escriu en català?", que és una llengua més aviat de poca gent, tot i que som quasi deu milions, però que no és res comparat amb el francès i amb l'anglès i tot això. Li preguntaven: "Per què escriu en català?" Sabeu què va contestar en Joan Perucho? Va dir: "Només per una cosa: perquè vull contribuir al fet que la meua llengua duri cent anys més." Nosaltres hem d'estar disposats que el nostre país –la cohesió nostra, la nostra cultura, les nostres ganes de fer bé les coses– duri cent anys més.

Doncs bé, aquests premis que avui els exdiputats del Parlament de Catalunya, presidits pel president del Parlament de Catalunya, atorguem volen premiar l'esforç que heu fet tots vosaltres perquè la vostra generació estigui ben lligada amb els vostres avis i perquè les actituds cíviques davant de les institucions del país no siguin només una cosa per anar-hi quan es té una necessitat, sinó que siguin un punt de confluència de l'altruisme que tots hem de tenir els uns amb els altres. És per això que en nom de tots els exdiputats que hem treballat aquí, en aquesta casa, us volem donar molt, molt, molt les gràcies.

Moltes gràcies.

La presentadora

Moltes gràcies, president Rigol. I ara és hora de conèixer el veredict del jurat, format per Vicenç Capdevila, Flora Sanabra, Joan Descals i Jaume Jané, membres tots de l'Associació d'Antics Diputats; Maria Antònia Castell, en representació del Departament d'Educació, i Lluís Pibernat, cap de l'Àrea dels Serveis Educatius del Parlament.

El jurat, que es va reunir el 27 de febrer, després de deliberar sobre els diversos treballs presentats, considera que els programes pedagògics presentats pel Col·legi d'Educació Infantil i Primària Salvador Vilarrasa, de Besalú, i l'Institut d'Ensenyament Secundari Ferran Casablanques, de Sabadell, són mereixedors del primer premi, per la qual cosa proposa que en l'edició d'enguany el guardó sigui atorgat *ex aequo*.

En primer lloc recull el premi pel treball "Col·laborem i aprenem de la gent gran" la directora del CEIP Salvador Vilarrasa, Marta Cortada. Lliura el diploma el molt honorable Ernest Benach, president del Parlament. Lliura el premi el molt honorable Joan Rigol, president de l'Associació d'Antics Diputats.

I ara pregaríem a la senyora Marta Cortada, directora del CEIP Salvador Vilarrasa, que ens adreci unes paraules.

La Sra. Marta Cortada (directora del CEIP Salvador Vilarrasa, de Besalú)

Molt honorable senyor Ernest Benach, molt honorable senyor Joan Rigol, senyora Sanabra, en primer lloc vull donar les gràcies a l'Associació d'Antics Diputats per haver convocat aquest premi, i al jurat per haver reconegut la nostra tasca.

Aquest projecte, que vam començar nosaltres fa dos cursos, aquest és el tercer, és dins un programa d'educació per a la ciutadania del Departament d'Educació, i la nostra idea era presentar un intercanvi amb els avis. A part d'aquest intercanvi amb els avis teníem tres grans eixos de treball, tres blocs que plantejàvem treballar. Un era treballar l'educació en valors: els drets humans, la pau..., com hem fet sempre. El segon objectiu que ens vam proposar era treballar els valors de la democràcia, la participació política, conèixer les institucions amb profunditat... El curs passat vam tenir l'oportunitat de venir a treballar amb les escoles al Parlament, vam fer una

simulació parlamentària, i vam venir també a presentar aquest projecte de llei d'intercanvi intergeneracional. I el tercer, i el que diferencia una mica el nostre projecte, és l'intercanvi amb els avis, fer que els avis i les àvies del poble vinguin a l'escola i treballin conjuntament amb nosaltres.

Vam creure que per la seva experiència, les seves vivències, la seva saviesa, tenien moltes coses per ensenyar-nos, i els ho vam demanar. És per això que avui també els hem convidat a venir a recollir aquest premi, perquè ens sembla que és una cosa que hem de compartir. Ens han ensenyat a fer moltíssimes coses, durant aquest temps: amb ells hem après a fer ganxet, punt de creu, reconèixer les plantes i els arbres del nostre entorn, hem fet cistells, flors de paper, hem anat a jugar a la petanca, ens han ensenyat camins i dreceres que nosaltres no havíem vist mai, ens han explicat contes, llegendes dels nostres pobles... En definitiva, n'hem après molt. Creiem que volem continuar-ho fent, perquè és un projecte que ens ha agradat molt. M'agradaria felicitar-los a tots; n'han vingut uns quants.

I també voldria donar les gràcies al centre de dia, que malauradament també hem après que hi han avis que no arriben a la vellesa..., que no poden venir a l'escola a ensenyar-nos res per les seves discapacitats, però sí que hem après a anar-los a veure, anar-los a visitar, a veure quines són les seves deficiències i a poder compartir unes tardes amb ells. A tots, moltíssimes gràcies.

Esperem continuar treballant perquè la nostra escola sigui un lloc on formem ciutadans, que sàpiguem apreciar sobretot els valors de la convivència, la democràcia, la participació i el diàleg.

Moltes gràcies.

La presentadora

Gràcies, senyora Cortada. I ja hem dit que aquest és un premi que s'atorga enguany *ex aequo*, així que en segon lloc recull el premi pel treball "Saba i comunitat" la representant de l'IES Ferran Casablanques, Montserrat Alconchel. Lliura el diploma l'honorable Ernest Benach, president del Parlament, i lliura el premi el molt honorable Joan Rigol, president de l'Associació d'Antics Diputats.

Té la paraula la senyora Montserrat Alconchel, de l'IES Ferran Casablanques.

La Sra. Montserrat Alconchel (representant de l'IES Ferran Casablanques, de Sabadell)

Bona tarda a tots, a les autoritats, al molt honorable senyor Benach, al molt honorable senyor Rigol, a la senyora Flora Sanabra i a tots els companys que sou aquí presents.

La directora de l'IES Ferran Casablanques ha volgut que fos jo qui pronunciés aquestes paraules perquè fa dos anys i mig, arran de l'assistència a unes jornades sobre l'atenció a la diversitat, em va semblar bona la idea de treballar una sèrie de temes mitjançant projectes en comptes de continuar impartint les matèries de l'etapa de manera tradicional a un grup d'alumnes de quart d'ESO amb adaptació curricular. Des de la coordinació de segon cicle d'ESO vam iniciar una nova adaptació curricular i una manera diferent de treballar, amb la intenció que aquest tipus d'alumnat pogués obtenir la graduació i sortir de l'institut havent adquirit les eines bàsiques per poder integrar-se al món laboral.

Aquest curs 2007-2008 la idea ha quallat definitivament en el projecte "Saba i comunitat", mitjançant el qual els nostres alumnes han desenvolupat el currículum de manera adaptada, reben una formació laboral i, sobretot, gràcies al contacte setmanal amb les diverses entitats no lucratives que van signar l'acord amb nosaltres, poden adonar-se que hi ha persones que treballen solidàriament per a altres membres de la comunitat.

Des d'aquí, doncs, volem expressar el nostre agraïment a les entitats i a les persones que han col·laborat amb nosaltres: l'Associació per la Defensa i l'Estudi de la Natura, ADENC; l'Associació Vallès Amics de la Neurologia, AVAN; Càritas de Sabadell; el centre sociosanitari Albada, i el Servei Ciutadà d'Acolliment als Immigrants, SCAI. I d'una manera especial volem agrair la dedicació d'Auxi Gil, la persona que ha mantingut una connexió constant entre els diversos partícips en el projecte. També volem expressar el nostre reconeixement a la coordinadora pedagògica de l'Institut, Àngels Baldó, i a l'equip de professorat que ha col·laborat amb ella, incansables en la recerca d'entitats col·laboradores i de les persones responsables de cada entitat, que estan en contacte directe amb els alumnes i són els qui els inicien en el món del treball alhora que els transmeten els valors de solidaritat i de col·laboració, tan necessaris avui.

Finalment, en nom de l'Institut Ferran Casablanques, volem donar les gràcies a l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, que enalteix aquests valors de solidaritat i de convivència en convocar aquest premi i fixant-se en el nostre projecte. A tots els qui hi han participat i hi han cregut, moltes gràcies.

La presentadora

Gràcies a la senyora Montserrat Alconchel, que ha parlat en nom de la comunitat educativa de l'IES Ferran Casablanques.

I ara, per cloure aquest acte, demanàriem al president del Parlament, Ernest Benach, que ens dirigís unes paraules.

El president

Benvolgut president Rigol, senyores diputades, senyor diputat, exdiputats i exdiputades, representant del Departament d'Educació, senyores i senyors, xiquetes i xiquets, bona tarda i sigueu benvingudes i benvinguts al Parlament de Catalunya. Els vull agrair profundament la seva assistència a l'acte de lliurement d'aquest segon premi al millor programa pedagògic sobre el tema conviure a Catalunya, que convoca l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya.

I vull començar com ho vaig fer ja fa un any en la primera edició del premi, fent un agraïment públic a l'Associació d'Antics Diputats pel compromís amb l'educació en valors com el civisme, la tolerància o el respecte, valors que ens han de servir a tots per relacionar-nos, valors que per força han de formar part de la nostra cultura compartida si realment volem avançar cap a un país millor. Els agraeixo profundament la seva voluntat de servei i de treball pel bé comú, tan i tan valuosa per a la nostra societat. I, com no pot ser d'una altra manera, felicito cordialment i molt afectuosament els guardonats, els equips educatius del CEIP Salvador Vilarrasa, de Besalú, pel programa pedagògic "Col·laborem i aprenem de la gent gran", i l'IES Ferran Casablanques, de Sabadell, per aquest programa "Saba i comunitat". Gràcies pel compromís, per la convicció i per creure que en l'educació, en els nous models educatius arrelats als valors, i en la societat que entre tots construïm hi ha bona part del futur d'aquest país i de la nostra gent.

Justament, la intenció d'aquesta cambra és ser una institució oberta a la ciutadania, propera a la societat civil d'aquest país, una institució, doncs, en contacte amb les persones, perquè la veritable raó de ser d'aquesta cambra és servir el poble de Catalunya de la millor manera possible.

Aquests premis, impulsats per l'Associació d'Antics Diputats, entronquen amb aquesta voluntat de ser permeables a la societat, de relacionar-nos-hi, de relacionar-nos-hi més i millor, i, per tant, de promoure el coneixement mutu.

Permetin-me la gosadia de fer-hi referència amb orgull, però aquest cap de setmana la cambra catalana ha posat en marxa una nova activitat relacionada també justament amb la voluntat d'establir vincles i relacions amb la població: els caps de setmana de portes obertes del Parlament. En el primer dissabte i diumenge prop de 3.500 persones han vingut al parc de la Ciutadella i han recorregut les instal·lacions del Palau del Parlament de Catalunya. Moltes, entre altres coses, segurament, per satisfer una curiositat, però una curiositat absolutament sana: com és per dins l'edifici del Parlament? Com és l'espai on treballen les diputades i els diputats, aquells que escollim quan hi ha eleccions? Què s'hi fa? Penso que aquest és un exercici de proximitat francament interessant, i el fet que 3.500 persones el primer cap de setmana ho hagin volgut compartir demostra l'interès dels ciutadans per conèixer millor les institucions del seu país, que hi volen tenir accés, que s'hi volen apropar, perquè, en el fons, se les senten seves i saben que aquí es prenen decisions que els afecten, i en alguns casos els afecten molt.

És una mica el mateix cas, la mateixa voluntat de coneixement i transversalitat social, dels programes pedagògics sobre el tema conviure a Catalunya que han estat guardonats enguany, tant el de l'escola Salvador Vilarrasa, que ha triat l'aprenentatge dels nens i les nenes de l'escola amb gent gran, mitjançant aquestes activitats que han generat complicitat i que ens explicava la directora que també generen una cosa molt important, que és la confiança entre generacions, no sempre fàcil, i que a més a més reforcen aquestes relacions entre nens i gent gran... Penso que és especialment remarcable. I, en tot cas, també, moltes gràcies a la gent gran, que són una part molt important de l'ànima d'aquest programa. I també és el cas de l'IES Ferran Casablanques, que amb aquest programa "Saba i comunitat", d'aprenentatge i servei alhora, o, el que és el mateix, d'aprenentatge a partir de fer serveis a la comunitat, per

exemple en organitzacions no governamentals de Sabadell, o per exemple adreçats a alumnes que són susceptibles de fracàs escolar... Em fa l'efecte que tots dos projectes rellancen i donen sentit a aquests premis.

Potenciar, doncs, aquestes relacions amb la comunitat, fer créixer les connexions entre els nens i els joves i la resta de col·lectius presents en la societat, enriqueix, per descomptat, els alumnes personalment, però –però–, i també, i molt important, enriqueix la xarxa de relacions socials que configura la base d'aquest país. Catalunya és la seva gent. Essencialment, Catalunya és la seva gent, i aquest és el nostre millor patrimoni. Compartim, doncs, institucions i centres educatius, el mateix repte d'estar amatents a les mancances i a les necessitats de la societat per cercar-hi solucions. Vostès tenen l'objectiu d'oferir una formació científica i humana a nois i noies que en el futur hauran de participar en la transformació d'aquesta mateixa societat, i ho fan amb programes educatius en què la col·laboració i la participació és la clau de volta per a la integració social i la convivència. Nosaltres, en aquest cas els diputats i les diputades d'aquesta cambra, treballem per elaborar lleis que, entre altres coses, ens permetin donar resposta a aquesta realitat social, que és canviant i que canvia molt de pressa, que tinguin present el context plural, la diversitat i la complexitat del nostre país. Cadascú a la seva manera, doncs, treballa perquè la distància entre la ciutadania i les institucions que ens representen sigui cada dia menor.

Acabo. Així com he començat amb un agraïment a l'Associació d'Antics Diputats, vull acabar amb un agraïment que els prego que facin extensiu a tota la comunitat educativa. Avui vostès són aquí, però aquest agraïment és per a tota la comunitat educativa. Els vull manifestar la meva admiració i el meu agraïment. La feina dels professionals del sector educatiu no és fàcil, no és gens fàcil. Hi han moments de la història que és especialment complexa. Tinc la sensació que ara és un d'aquests moments. Per tant, com que no és fàcil i no sempre es reconeix, i possiblement no sempre es valora com caldria, jo avui sí que els vull dir de manera solemne, aquí al Parlament de Catalunya, justament, moltes gràcies. Tenen la meva admiració per la feina que fan.

L'educació ens fa capaços de crear una societat democràtica i justa; l'educació ens ofereix possibilitats d'elecció, de canvi, de transformació social cap al progrés i cap a una societat de més benestar i de més cohesió. Segur que és responsabilitat de tots,

segur, evidentment, però la seva feina en els anys d'escolarització és fonamental per al futur dels alumnes i també per al futur del nostre país.

Moltes gràcies, doncs.